

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 42987
Nom: Desenvolupament turístic sostenible i societat local
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 5
Curs acadèmic: 2025-26

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2135 - Màster Universitari en Direcció i Planificació del Turisme	Facultat d'Economia	1	Primer quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2135 - Màster Universitari en Direcció i Planificació del Turisme	Governança de les destinacions turístiques sostenibles	OPTATIVA

COORDINACIÓ

YAGÜE PERALES ROSA MARIA

RESUM

Les possibles conseqüències que el desenvolupament econòmic pot generar sobre el medi ambient han provocat una certa inquietud en la societat. Açò explica l'interés creixent per l'estudi de la sostenibilitat, especialment a partir de la dècada dels anys 70 del segle XX. Aquesta preocupació per un desenvolupament equilibrat i sostenible s'ha estès també a l'activitat turística. Les enormes expectatives dipositades en el turisme com a factor de desenvolupament regional i local obliguen a plantejar amb rigor els fonaments d'una planificació i gestió que siga coherent amb els recursos naturals i culturals, com a garantia de competitivitat i de futur per al sector. En tot aquest procés intervenen molts agents que juguen un paper important, però és indiscutible que l'èxit del turisme sostenible dependrà en gran mesura de la implicació de la població local.

L'assignatura té com a primer objectiu analitzar els fonaments científics de l'adopció dels criteris de sostenibilitat per al desenvolupament dels destins turístics. A continuació, la matèria se centra especialment en l'anàlisi de la sostenibilitat turística a Europa, amb una atenció especial a Espanya i a la Comunitat Valenciana, per ser els territoris de referència de la Universitat de València.

Finalment, es realitza una revisió i anàlisi d'alguns casos de desenvolupament turístic sostenible en el territori i del grau d'implicació de la població local en l'èxit d'aquests projectes.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2135 - Màster Universitari en Direcció i Planificació del Turismo

Actuar en el marc dels drets humans, els principis democràtics, els principis d'igualtat entre dones i homes, de solidaritat, de protecció mediambiental, d'accessibilitat universal i disseny per a tothom i de foment de la cultura de la pau.

Analitzar l'estructura de l'activitat turística en tots els nivells, tenint en compte els components del desenvolupament turístic sostenible, els seus avantatges i les seues limitacions i riscos.

Capacitat per treballar en un equip i afrontar situacions problemàtiques de manera col·lectiva.

Habilitats per buscar, processar i analitzar informació procedent de fonts diverses.

Manejar les TIC.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Cap a un turisme sostenible

- 1.1. Origen i definició
- 1.2. Agents implicats en el desenvolupament turístic sostenible
- 1.3. La implementació del turisme sostenible. Impacte de la COVID-19
- 1.4. ODS (Objectius de Desenvolupament Sostenible)
- 1.5. Sostenibilitat i intel·ligència

2. Turisme sostenible a la UE, Espanya i la Comunitat Valenciana

- 2.1. Turisme sostenible a la UE. Anàlisi i estratègies
- 2.2. Turisme sostenible a Espanya. Anàlisi i estratègies
- 2.3. Turisme sostenible a la Comunitat Valenciana. Anàlisi i estratègies

3. Productes de turisme sostenible

- 3.1. Ecomuseus
- 3.2. Vies Verdes
- 3.3. Turisme just, turisme accessible, turisme responsable
- 3.4. Altres tipologies de turisme sostenible

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria	25,00
Seminari	15,00
Total hores	40,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	5,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	45,00
Estudi i treball autònom	20,00
Preparació de classes	15,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	85,00

METODOLOGIA DOCENT

- **Docència en sessions teòriques:**
Classes expositives amb il·lustració d'exemples, en les quals es requerirà la participació de l'estudiantat i es procedirà a debatre qualsevol qüestió que plantege la professora.
- **Docència en sessions pràctiques:**
 - **Classes de treball en grup:** resolució de preguntes o casos relacionats amb cadascun dels temes explicats en les sessions teòriques, que hauran de ser exposats a classe.
 - **Seminaris** a càrrec de professionals del sector turístic, que serviran com a complement a les sessions teòriques.
- **Tutories:**
 - **Individualitzades i voluntàries:** poden ser presencials, segons l'horari indicat per la professora, o virtuals, d'acord amb la normativa de la Universitat de València.
 - **En grup i voluntàries:** de la mateixa tipologia que les anteriors, però dirigides a resoldre els dubtes que puguin sorgir durant l'elaboració dels treballs en grup.

AVALUACIÓ

L'assignatura utilitza el següent sistema d'avaluació de competències:

- **Avaluació de les activitats teòriques i pràctiques** mitjançant l'elaboració de memòries en grup i/o exposicions orals. A més, per superar completament l'assignatura serà necessari realitzar un **treball individual** sobre una experiència o proposta de turisme sostenible/insostenible coneguda per l'estudiant, que permeta aplicar els coneixements adquirits durant el curs. La ponderació d'aquest sistema suposarà un **80%** de la nota final:
 - **60%** Treball Final DTS
 - **10%** Les dues pràctiques col·lectives
 - **10%** Exposició oral individual
- **Avaluació contínua** de cada estudiant, basada en l'assistència regular a les classes i activitats presencials, la participació i el grau d'implicació de l'estudiant en el procés d'ensenyament-aprenentatge. La ponderació d'aquest sistema suposarà un **20%** de la nota final.

BIBLIOGRAFIA

Bibliografía básica:

Arnandis Agramunt, R; Colomina Martínez, A; Giner Sánchez, D (2022): Bases y horizonte del modelo DTI- CV. Hacia la inteligencia de los destinos turísticos de la Comunitat Valenciana. Recuperado el 23

de Junio 2023, de <https://invattur.es/news/bases-y-horizonte-del-modelo-dti-cv-hacia-la-inteligencia-en-la-gestion-de-los-destinos-turisticos-de-la-comunitat-valenciana>

Ivars, J; Juan, F; Giner, D (2020): Manual para gestores de destinos turísticos SOSTENIBILIDAD (2020), Turisme Comunitat Valenciana. Retrieved 11 July 2022, from https://invattur.es/uploads/entorno_37/ficheros/62690fcb8469d1234201273.pdf

Molina Azorín, J. F., Tarí, J. J., López Gamero, M. D., Pereira Moliner, J., Pertusa Ortega, E.M. , & Antón López, A. I. (2022). Los destinos turísticos inteligentes y la sostenibilidad. Revista De Estudios Empresariales. Segunda Época, (2), 51-71. <https://doi.org/10.17561/ree.n2.2022.7041>

Perles-Ribes, J., e Ivars-Baidal, J. (2018). Smart sustainability : a new perspective in the sustainable tourism debate, Investigaciones Regionales 42, 151-170, <https://investigacionesregionales.org/wp-content/uploads/sites/3/2019/01/09-PERLES.pdf>

Pulido Fernández, J.I; Pulido Fernández, C (2015): ¿¿Sigue vigente el paradigma del turismo sostenible?. Reflexiones a la luz de la literatura reciente¿, Revista PASOS, 13(6):1315-1335.

Sancho, A. (Dir.), García Mesanat, G., Pedro, A., Yagüe, R.M. (2005): Auditoría de sostenibilidad en los destinos turísticos. 2ª edición, Repto Expres. Valencia.

Vera J. F. y Josep A. Ivars J. A. (2020). El impacto del covid-19 en la actividad turística de la Comunitat Valenciana. Institut Universitari d'Investigacions Turístiques Universitat d'Alacant.

Bibliografía complementaria:

Cañizares Ruiz, MC (2013): ¿Sostenibilidad y turismo: De la documentación internacional a la planificación en España <Horizonte 2020>¿, Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles N.º 61, págs. 67--92, I.S.S. N.: 0212--9426. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/4157711.pdf>

Ferrandis Martínez (2016): ¿A propósito del Desarrollo Sostenible: Origen, evolución y teorías alternativas¿. Terra 2 págs 74-96, ISSN 2386-9968. DOI: 10.7203/terra.2.8216

López Sánchez, Y; Pulido Fernández, JI (2013): ¿La sostenibilidad en la política turística española. ¿Avances o retrocesos?¿ Papers de turisme, ISSN 0214--8021, págs. 44--68 <https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=4297985&orden=405416&info=link>

Pérez de las Heras, M (2004): Manual del Turismo Sostenible. Cómo conseguir un turismo social, económico y ambientalmente responsable. Mundi Prensa. Madrid

Pulido Fernández, JI; López Sánchez, Y (2013): ¿Propuesta de contenidos para una política turística sostenible en España¿, Pasos: Revista de turismo y patrimonio cultural, ISSN--¿e 1695--¿7121, Vol. 11, Nº. 4, págs. 525--¿546

Rivera, M., Rodríguez, L. (2012): Turismo responsable, sostenibilidad y desarrollo local comunitario. 1ª edición, Cátedra Intercultural, Universidad de Córdoba

Simancas, M.(coord.) (2020). Turismo pos-COVID-19. Reflexiones, retos y oportunidades. Ed Cátedra de Turismo, Caja Canarias-Ashotel de la Universidad de La Laguna. ISBN: 978-84-09-21816-5 DOI: <https://doi.org/10.25145/b.Turismopos-COVID-19.2020>